(המשך מעמוד 15)

תאמיני לי, אין לי כל יומרה להיות יו־תר מאשר ישראלי ממוצע.

● אמן בדרך־כלל שואף לחיות מעל הממוצע.

אני שואף להיות למעלה מהממוצע כאדם, בלמידת הדברים, במחשבות. במה ששייך לזימרה אני לא יכול לעשות שקר — לא לעצמי ולא לקהל שקונה כרטיס. אני לא אעשה אקספרימנטים על חשבון הקהל.

● גם זה בתיאטרון ובקולנוע?

אני חושב שיקדים חורגים לאלוהים היה בהחלט משהו מעל לממוצע. לא רק לקהל, אלא גם לי, כשחקן. בתיאטרון ובקולנוע אני מוכן לקחת סיכון.

● אך כזמר אתה חושש שהא יקבלו אותך אם תשנה סיגנון או תנסה משהו חדש.

כן, בפירוש. אני חושש שלא יקבלו ואני חי בעיקר מבידור קל.

● מדוע?

מכיוון שהפתוי הוא עצום. ההפרשים ברווח הכספי שבין הבידור הקל ובין הופעה עם יומרה אמנותית או חלטורות הם עצומים. קשה לעמוד בפיתוי הכספי, ומי שיגיד לך שזה לא נכון, לא מדייק ולא אומר אמת.

● אחרי כל־כך הרבה שנים אתה עדיין מתפתה מבחינה כס־פית?

היום אני יכול להרשות לעצמי, הן מב־חינה כלכלית והן מבחינת הנסיון שצברתי, לעשות דברים שאין בהם פיתוי כספי. הפיתוי של העולם המיסחרי הולך וחדל להיות פיתוי עבורי.

יחכן שלא אקבל עלי תפקיד בסרטו של קוסמה גאוואס על הבעיה הפלסטינית

כאן אני חייב לספר לך: התגשם לי חלום. תמיד הלמתי לא לעשות דברים בשביל כסף.

● זה נכון שאתה מרוויח מיל־יון לירות להופעה?

אני מרוויח הרבה מאוד כסף להופעה. אבל אני לא רוצה להגיד כמה. את יכולה לשאול את פקיד השומה, הוא יגיד לך בדיוק כמה אני מרוויח. כי את הרוב הוא לוקח.

● אתה סובל עדיין, אחרי כל־כך הרבה שנים, מפחד־קהל?

נורא, נורא מפחד. אני זוכר את התקו־פה של להקת הנח"ל. אריק איינשטיין ו־אני היינו יוצאים לפני כל הופעה לגג, להקיא מרוב פחד. הפחד והאימה מפני ה־מיפלצת הנקראת קהל לא קטנה ולא פחתה כהוא זה מאז אותם ימים.

מי שכתב „קול המון כקול שדי" חייב היה לעמוד מול קהל כדי להבין את זה. זה מישפט גדול. הכוח של הקהל הוא כביר. נכון שבסך הכל מדובר באנשים, אבל כ־שכל האנשים האלה הופכים להיות גוש אחד גדול. מוטב להיות אמן שהקהל אוהב, כי אחרת מוטב שהאדמה תיפתח ותבלע את האמן.

● איך אתה מסביר את זה שה־זמן אינו עושה את שלו בעניין פחד־הקהל?

בהתחלה האמן רועד מפחד, כי הוא חדש והקהל עדיין לא מכיר אותו. אחר־כך הוא צובר קרדיט, ואז הוא רועד מפחד, כי הוא פוחד לאבד את הקרדיט. אם הוא מפורסם מאוד, הוא רועד מפחד כי הוא רוצה שימשיכו לאהוב אותו. וכך, הטירון והמנוסה ביותר חרדים באותה מידה.

בגשר הירקון היינו שלושה אנשים. כל אחד — עולם אחר. בני אמדורסקי, למשל, אין לו פחד־קהל, אריק איינשטיין היה ממש מעולף, מתרגש בצורה בלתי־רגילה. הוא היה מתעלף בכל פעם מחדש לפני ההופעה.

● ואתה?

כשיש שני אנשים או יותר אני כבר מתרגש נורא. אילו ישבו פה עוד שלושה אנשים ואמרו לי: איך זה השיר ההוא, כבר הייתי נכנס למתח. אין לי הלוכסוס של אדם שלא מצפים ממנו. אם אגיד לך: תפזמי לי שיר, בטח תעשי זאת. אם תגידי לי: תפזם לי שיר, אני מייד נכנס למתח, כי אני צריך להישמע טוב, אני חי מזה.

● איך אתה מתנהג לפני הו־פעה?

היסטרי, מפחד מאוד, מתרגש מאוד. אבל יש שלב שבו הנסיון עושה את שלו. אתה עולה על הבימה ואתה מרגיש בבית. בכל הופעה אני נלחם על אהבתו של הקהל, על הסימפטיה שלו. קצין מקבל דרגת אלוף, או הוא קיבל דרגה. אני כל הזמן צריך להילחם על האליפות, בכל הופעה מחדש.

● היתה לך הופעה שבה הקהל לא אהב אותך?

אף לא פעם אחת.

● אתה בן 42, נמצא בעומ־קו הבידור מגיל 17 וחצי. אין לך פח־דים, לכמים של אמן מזדקן?

לא. אני חושב שהייתי ירא מאוד אילו הייתי רק שר ויותר מכך — שר לגיל מסויים — אז יכולתי להיות מודאג. יש זמרים שכל אביזרי הבימה שלהם הם גיל ונחמדות־נעורים. אצלי זה אף פעם לא היה ארגומנט. אני שר באמת לחתך רחב של קהל, אני שחקן־תיאטרון ושחקן־קול־נוע, ועל הדברים האלה לא חל גיל. אז הגיל לא מפחיד אותי.

● וכך זאת, השירה אצלך במקום הראשון.

לפני כמה שנים פנה אלי יקי יושע ורצה לעשות איתי סרט. אני מודה: פחד־תי, כי ראיתי בזה נסיון ולא רציתי לסכן שום דבר. היום אני הולך על דברים, אפילו מחפש אותם. כי מכל הבחינות אני יכול להרשות לעצמי לעשות אותם.

כשמייק בראנט התאבד, חשבתי לעצמי שהבן־אדם מטפס באיזשהו סולם שכולו בנוי על בלימה, והוא נתון לחסדיה ולשי־פוטה הבלעדי של איזו ילדה הקובעת אם הוא טוב או לא טוב למיצעד־הפיזמונים. ברגע שהיא תחליט שהוא כבר לא טוב, הוא כבר לא יהיה זמר. וזה עושה רע על הנשמה.

אני מאמין שיש לי מזל, והיסודות ו־המיטען שלי לא מתבססים בכלל על משהו שקשור בגילאי העשרה. כי שם, בגילאי העשרה, הגיל והנחמדות קובעים.

● אם כך, לא צריך לדאוג. אתה לא עובר את משבר גיל־המעבר.

עוברות בי, כמו בכל בן אדם שגילו הוא כגילי, מחשבות ודאגות. אך אני לא מייחס אותן למיקצוע. אלה דברים שעוב־רים לכל אחד בראש. אני לא יוצא־דופן.

● אינך מרגיש שעברת את ח' חיק הטוב של החיים שך?

לא, כי אני לא יודע מה מצפה לי. יכול להיות שלא אעשה יותר דברים ממה שעשיתי, ויכול להיות שאעשה דברים שכל מה שעשיתי עד עכשיו הם כאין ו־כאפס לעומתם. לכי תדעי בעולם של היום — פעם היה מסלול, היו חוקים. היום בוח־נים את ריי צ'ארלס לפני שהוא מופיע בסקאלה של מילאנו. היום קולו של אדם הפסיק להיות גורם. אלא העניין שקולו מעורר, הדמות שמאחורי קולו.

שלא לדבר על אמצעי־התיקשורת. את יודעת איזו עבודת־פרך זו היתה להתפרסם בלהקת הנח"ל? 500 חיילים פה, 500 חיילים שם.

היום זמר מופיע בשעה טובה, וכל ארץ־ישראל מכירה אותו. פעם שחקן־קולנוע היה יפה — טירון פאואר, קלארק גייבל. היום כשיש דרייפוס, אל פאצ'ינו, ודה נירו — היופי כבר לא חשוב.

● והגיל?

רודנסקי היה בן 65 והפך להיות סטאר. אין חוקים. הכל אפשרי. בכל דרך, בכל צורה, בכל גיל. אני בפירוש לא יודע אם עשיתי את הטוב שבחיי או שהטוב הגדול עדיין מצפה לי.

■ ■ ■

● בסך הכל אתה „יד טוב ירושלים". איך קרה שנישאת כ־גיס מאוחר כל־כך ובסערה כזו?

אני לא יודע. אני לא יכול עכשיו ל־נתח למה זה קרה בדיוק. אני יכול רק לחשוב על זה במבחן של פינוק. הייתי אדם קצת מפורסם, או מתחיל להיות מפורסם, עם דירה לבד ויכולת כספית. יכול להיות שברחתי ופחדתי מפני מוס־רות. כנראה, שאותו פינוק הבריח אותי מפני בית קבוע. לבית, למישפחה, לילדים צריך להיות מוכן נפשית. אין לי כל הס־בר אחר.

נכון שהרחוב הישראלי נתן את כל הסיבות, כמו אמא שלא רוצה שאתחתן וסטיות למיניהן. בהתחלה עוד הייתי מת־עצבן, עד שתפסתי שזה חלק מהסיפור, עד שאריק לביא — ידידי הטוב — אמר לי פעם: לא חשוב מה כותבים, רק ש־יאייתו את שימך נכון. אבל עד שהתרגלתי לכלל הזה, זה עלה לי בבריאות.

נכון, הבנתי שאם הרחוב דש בי, אז אני נושא מעניין. ואם הרחוב יפסיק לדוש בי, אז אני לא מעניין.

אני עדיין מעניין, וזה המתוק שאפשר לקחת מהעז.

● אמא שלך, היו המון שמו־עות עליה. מהו הסיפור האמיתי?

מה אני יכול לעשות שלא מקבלים את הוורסיה הבריאה, אלא תמיד מחפשים את המעוות? זה לא רק אמא שלי, זה כמעט כל דבר שאני עושה. אני הלכתי לבקר בבית־לוינשטיין וראו אותי יוצא משם. האפשרות שכולם אימצו לעצמם היתה ששתי צמת. היו עיתונאים שצילי־צלו ולא היו מוכנים לקבל את שבועתי שאורנה בסדר. הם רצו לבוא הביתה ו־לראות בעצמם שהיא לא צמת.

● איך נודע לך על השמועה שאורנה הפכה צמח?

לא יודע. פיתאום כולם התעניינו בש־לומה של אשתי. זה הגיע לממדים שאי־אפשר לתאר. יום אחד צילצל ידיד ושאל אם אני צריך עזרה. הוא אמר שראו אותי יוצא מבית לוינשטיין בוכה. שאלתי מי ראה, והוא אמר: גיסתי אחות בבית־החולים. החלטתי לתפוס פעם אחת ולתמיד את החוט המוליך אל השמועות, צילצלתי לאותה אחות ושאלתי אותה אם אמנם ראתה אותי, היא אמרה: לא, אבל סיפרו לי.

השמועות הן חלק מהחיים שלי. אני זוכר את השמועות שהיו עלינו בשלישית גשר הירקון. אמרו ששלושתנו מתרוממים. מי שלא מכיר את שני הקולגים שלי מאותה תקופה צריך להיות או עיוור או אני לא יודע מה. אני על עצמי לא מדבר. אני יכול להעיד על מישהו אחר, אבל על עצמי זה כמו התוא שהביא תעודה שהוא לא פסיכי.

יהורם יעזת עצמון בסרט „כביש היא מוצא"
„לפני כל הופעה אני היסטרי..."

צריך להיות או מופרע או מזוכיסט כדי להשתתף בסרט זר, שצוות החוצה שאנחנו לא בסרט

את אלתרמן, הייתי לובש בגד לבן והולך. את חנה מרון משם הערצתי. עד היום אני תחת הרושם ההוא. כיום אני משחק איתה בסידרה בטלוויזיה, ואני עומד מולה כשחקן, ולא יכול להשתחרר מהזיכרון שכילד הערצתי אותה.

כשירדתי לתל־אביב, חשפתי הלם, כי ב־כסח פיתאום ראיתי שותים קוניאק ואורי זוהר ליטף בחורה בעכוז. הייתי פשוט המום, לא הבנתי איך זה יכול להיות. ראיתי את אלתרמן, עמדתי מולו. אני באתי ממקום אחר!

עד השביעית, כשבחורה היתה מסתכלת עליי, הייתי מוריד עיניים. אחר כך, ב־להקת הנח"ל היינו עולים למשאית, יוש־בים צפוף עם הבנות. זוהר אוריין קראה לתובל פטר ולי „העצובים מירושלים". לא היינו עצובים, היינו המומים, לא ידענו מה קורה לנו בכלל. פיתאום ראיתי שניים מתחבקים בחושך במשאית. הייתי חייב ל־השתלב בעניין ולהיות חלק ממנו. אך ב־תוכי פנימה מעולם לא השתלבתי ולעולם לא אשתלב.

● אמא כזאת, כמו שתיארת, מטכע הדברים, מתערכת בחיי בנה. כך שהשמועות לא היו כוזן מצוצות מהאצבע.

כן, נכון. אני לא מתעלם מזה.

● איך מתמודדים עם זה?

בכבוד.

● היית רוצה שיקדיך יכבדו אותך כמו שאתה מכבד את אמך?

אני משתדל שזה יהיה כך, אבל יש פיחות שהסביבה מכתיבה. בני לא מת־ייחס אליי כמו שאני התייחסתי לאבי. רק אתמול הוא אמר לי: „אל תגיד לי מה לעשות, אני לא שואל אותך!" וחשבתי זה משהו שאפילו בחלומות הכי־סוערים שלי לא הייתי יכול להגיד לאבי. אבל את המעט שעוד אפשר להציל, אני מנסה.

● נחזור לנישואיך עם אורנה. הנישואין היו מקווים בסקנדאל גדול.

כן, היה חסר חודש אחד כדי שהיא תהיה בגיל שבו מותר להינשא. כל הסיפור הוא, איך להגיד... זה נשמע כמו סרט של יום שישי בערב, אבל ככה זה היה. הייתי בחתונה ושם ישבה העלמה לבית גולדפראב. היתה יכולה להיות בת 12

(המשך בעמוד 78)

● נחזור לאמא שלך.

כן, אמא שלי, הרחוב לא מקבל את הת־שובה היחידה הבריאה, שאמא שלי היא אשה אצילה מהדור הישן, שכבר לא נש־ארו כאלה אנשים, והגישה שלנו — של אחי ושלי — היא של איזשהו שריד לבית פטריארכלי. עד שלא עזבנו את השכונה בבית־הכרם עמד בראש השולחן כיסא ריק, כדי שנחוש את המועקה של חסרון האב, שנפטר.

קשה להסביר מה זה מישפחה מהסוג הזה. אני הייתי חושב פעמיים לפני ש־הייתי מדבר עם אבי, הייתי מנסח את הטקסט פעמיים בראש, כדי שזה ישמע מנומס ובעברית נכונה.

אמא שלי היא אשה שכל דרך־התנה־גותה היא מהדור הישן, ואנחנו מתנהגים איתה בהתאם. אז אנשים לא יכולים לומר שהוא פשוט מכבד את אמו, כי זה לא יכול להיות. פה יש משהו, יש פה איזו סטייה. זה מוזמן לא מוזן לי.

● אבל זה הזין לך?

כן בטח, פעם. אבל עם השנים זה כהה וכעת לא איכפת לי.

● ואמא שלך?

היה לה היתרון של ראיה מגבוה את הסיפור אפילו במין הומור. כי אמא שלי היא לא חלק מהמישחק. לה דרך־ההתנ־הגות שלי ושל אחי מאוד־מאוד ברורה. פה ושם, כשזה הגיע אליה לעיתים ב־גסות, היא נפגעה. אמא שלי לא השתנתה. גם אני הייתי פעם כזה, אני השתניתי. למדתי בבית־הספר את אלתרמן, ובכל פעם שהקאמרי היה מגיע לאדיסון להציג